

PART ESPECIAL

En aquesta part volem exposar algunes dades estructurals originades en aqueixa mateixa ciència regional que, presentades gràficament ens permetran de formar-nos una idea de la personalitat econòmica que actualment revesteix la regió catalana (1). Em refereixo a la tècnica regional generalment denominada de «base econòmica».

En essència, la base econòmica d'una regió comprèn el conjunt de les seves activitats dedicades a l'obtenció de béns i serveis que s'hauran de vendre, directament o indirectament, fora de la regió. Serien bàsiques —segons una de les moltes definicions acceptables— les activitats que subministren unitats de producció o de consum fora de la regió i activitats no bàsiques les que proveeixen els mercats locals. *Aquesta diferenciació té interès perquè el nervi econòmic regional depèn de les activitats bàsiques de cada regió, puix que les activitats no bàsiques són induïdes per les primeres o bé en deriven.*

En aquest tipus d'anàlisi es parla d'indústries i de sectors. Les primeres són les distintes activitats d'una regió per cadascuna de les quals s'estudia si és exportadora o no ho és. Els sectors es refereixen als mercats que absorbeixen el producte de les activitats o indús-

(1) Aquestes pàgines són un extracte de l'obra dirigida per l'autor i realitzada al Servei d'Estudis de Barcelona del Banc Urquijo, titulada «Estructura de la Base Econòmica de Catalunya», Sociedad de Estudios y Publicaciones, 1964. No cal dir que per al plantejament teòric i per a l'estudi empíric, el lector interessat haurà de recórrer al llibre citat.

tries. Els més importants són el Sector d'Exportació i el Sector Interior, però n'hi ha molts d'altres; per exemple, exportació a la resta d'Espanya i exportació a la resta del món; exportacions al sector públic i al sector privat, etc. També en l'estudi de les activitats hi ha diferents graus d'agregació. Tot depèn de la classe d'estudi, de la informació i del pressupost disponibles.

En aquest cas hem obtingut un grau acceptable de desagregació en les activitats però només per dos sectors: interior i exterior.

Seguint la nostra creença que és útil de seguir divisions administratives, sobretot quan coincideixen bastant bé amb el perfil de la Catalunya del Principat, hem configurat l'estudi per a dues regions: Catalunya i la Resta d'Espanya (2). Les dades per al total d'Espanya es presenten com si fos una altra regió a efectes comparatius.

El període d'anàlisi s'estén del 1955 al 1963. No va poder ser més llarg per manca d'informació i moltes dades no són totalment comparables per procedir de fonts distintes. Tanmateix, un període de nou anys és sempre interessant, sobretot quan cobreix l'etapa de l'estabilització, tan decisiva per a la reestructuració de l'economia espanyola.

Alguns aspectes del treball en la seva versió completa, representen modestes aportacions relativament noves que volem esmentar a continuació.

1) L'homogeneïtat de la nomenclatura de les activitats segons les distintes fonts.

2) La forma de presentació dels coeficients que en obtenir els índexs per un doble camí ofereix més gran i més variada informació.

3) El desglossament de les empreses de menys de cinc productors.

(2) En l'estudi principal s'inclouen 4 sub-regions: Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona.

4) La utilització de les taules input-output com a base d'estudi complementària.

5) El complement de les fonts principals amb dades derivades d'altres orígens per a obtenir activitats concretes.

6) L'anàlisi dinàmica comparativa durant un període de 9 anys.

7) La utilització de diversos mètodes com a control recíproc entre ells.

8) Presentació de la informació íntegra per a facilitar estudis i elaboracions posteriors.

9) El treball mateix no té precedent directe, que jo sàpiga, a Espanya.

Ja hem dit abans que aquí només incloem un brevíssim extracte d'una obra més àmplia a la qual l'interessat s'ha de referir. De tota manera, tinc la impressió que puc incloure en aquest resum algunes observacions en benefici del lector.

En primer lloc, vull recordar, una vegada més, que el llibre del qual aquestes pàgines són part, és un punt de partida la missió principal del qual és la presentació d'informació estructural, organitzada de manera que la faci especialment apta per a l'anàlisi econòmica regional. Tant en la part especial com sobretot en els quadres, es reuneix gran quantitat de dades econòmiques que esperem que siguin base per a futurs estudis sobre l'economia de Catalunya. Això ha d'explicar la concisió del text i el nivell relativament alt d'abstracció de l'exposició.

Nosaltres, aquí, només utilitzem la presentació gràfica dels nostres resultats i no necessitem parlar gaire dels coeficients de locació que hi figuren darrera, ni del mètode que hem utilitzat per a obtenir-los tot i que creiem que millora una mica el que han adoptat alguns autors estrangers. Tanmateix, ens sembla útil dir alguna cosa en aquestes notes sobre aquest coeficient, dirigit sobretot al lector no professional.

El coeficient de locació és, tal com hem dit, una

manera abreujada de saber si determinada indústria d'una regió (per. ex. Catalunya) exporta el seu producte fora de la regió o no. En principi, i en forma un xic pedestre i simplement aproximada, es pot dir que si aquesta indústria, mesurada de distintes formes establertes, està representada en la regió de manera més que proporcional del que aqueixa mateixa indústria o activitat representa en l'àmbit nacional, és exportadora o bàsica (condicionat que no jugui comerç exterior).

Numèricament, quan el coeficient va de 0 a 1 la indústria no és exportadora. En canvi, quan el coeficient és superior a 1 la indústria ven fora de la regió. Teòricament, quan la indústria que considerem no ocupa (per prendre el sistema d'identificació més freqüent) productors a la regió, el coeficient tendiria a zero, i si ocupava tots o gairebé tots els productors del país a la regió, el coeficient creixeria desmesuradament. En la realitat, aquests supòsits (i amb ells els coeficients) extrems no es presenten pas. Els coeficients han de ser positius i, a la pràctica, restringint llurs límits teòrics, la variació més freqüent es mou entre 0, 1 i 5.

Sobretot per donar a les persones poc habituades a manejar aquestes xifres, un sentit directe d'allò sobre el qual en principi es basen els coeficients, em sembla útil relacionar llur valor a una magnitud bàsica. Hem escollit, com a exemple, la proporció de la mà d'obra ocupada a la regió respecte del total ocupat a la nació.

A continuació incloem una de les diverses taules possibles de Relacions, relativa a Catalunya.

Indústries	ocupació indústria i regió	
	ocupació indústria i nació coeficient	%
Petroli	0,—	0,—
Extracció minerals metàl·lics	0,085	19,14
Derivats petroli i carbó	0,231	51,98
Extracció carbó	0,249	55,94
Indústries begudes	0,269	60,52
Extracció pedra	0,409	91,89
Alimentàries	0,436	97,96
Tabacs	0,436	98,01
Indústries metàl·liques bàsiques	0,440	98,92
Mobles	0,578	130,02
Construcció	0,629	141,33
Construcció i reparació de material transport	0,769	172,87
Calçat i vestit	0,777	174,77
Prod. minerals no metàl·lics	0,820	184,42
Electricitat i gas	0,820	184,44
Fusta i suro	0,854	192,03
Extracció altres minerals no metàl·lics	0,951	213,78
Fabricació i reparació prod. no metàl·lics	1,022	229,73
Productes de cautxú	1,079	242,70
Ind. Químiques	1,205	270,96
Arts Gràfiques	1,226	275,67
Altres ind. fabrils	1,272	286,04
Construcció i reparació de maquinària elèctrica	1,391	312,80
Paper i els seus productes	1,396	314,00
Construcció i reparació de maquinària no elèctrica	1,400	314,86
Cuiro i els seus productes	1,455	327,16
Tèxtils	2,907	666,81
ocupació industrial regió		
ocupació industrial nació		
	=	224,86

És a dir, que un coeficient de 0,085 per a l'Extracció de minerals metàl·lics indica que la regió ocupa dintre dels seus límits el 1,914 per cent de l'ocupació total nacional en aquesta indústria. Al seu torn, un coeficient de 2,907 per a la indústria tèxtil indica que un 66,681 per cent de l'ocupació total en aquesta activitat es tro-

ba a la regió catalana. La 3.ª columna de la taula per si sola, no indica si una activitat regional és bàsica o no perquè li falta l'ocupació teòrica que li hauria de correspondre, és a dir, falta saber si l'esmentat percentatge és superior, igual o inferior que el que correspon a aquesta indústria en l'àmbit nacional. Aquesta dada ens la dona la columna de coeficients. Aquí en tenim prou amb observar que a mesura que augmenta el coeficient augmenta també el percentatge d'ocupació regional. D'altra banda, les activitats finals que s'han tabulat a tall d'exemple es deriven de dades contingudes en els quadres del llibre original i constitueixen una de les moltes maneres de treure conseqüències explicatives del nostre material. Aquí s'adueixen, sobretot, per a comunicar un sentit de realitat al lector.

A més, pretenen posar de manifest que els coeficients són una relació entre relacions, el denominador dels quals és en aquest cas constant, sempre dins de cada regió, però variable de l'una a l'altra. Així, la relació de la taula inserida, no valdria per altres regions estudiades, com per ex. la província de Barcelona o la de Girona (com a regions diferents bé que integrants de Catalunya).

Això només és una faceta de l'essència de l'anàlisi regional que en definir un cas de varietat regional la diferencia de qualsevol altra. Per agafar un dels exemples aplicables, quan diem que el denominador serà *ocupació industrial de la província de Girona* partit per *l'ocupació industrial nacional*, fem impossible la comparació interregional de relacions com l'anterior si més no en termes absoluts. Això que acabem de dir explica que coeficients de magnitud anàloga, però relatius a regions distintes corresponen a percentatges distintes de mà d'obra ocupada.

Canviant un xic el tema, vull advertir que utilitzem la paraula localització sempre que no es refereixi directament al coeficient, en el cas del qual diem localització. No ho justifiquem, simplement ho indiquem.

En el lèxic de base econòmica hom acostuma denominar sector el destinatari de béns i serveis, una mica equivalent de mercat, demanda, vendes, destí... Es reserven els mots indústria o activitat a allò que els economistes i les nostres estadístiques acostumen anomenar *sectors* productius en molts casos. Això és quelcom a tenir en compte en la lectura (3).

A continuació subministrarem una molt ràpida però suficient informació destinada al maneig dels gràfics que s'insereixen a la fi d'aquesta part especial.

En primer lloc fem avinent que en intentar posar a la pràctica aquest estudi sobre la Base Econòmica de Catalunya, hem hagut de prescindir, en gran part, de les consideracions teòriques. En certa manera la nostra tasca s'ha vist simplificada per la parquedat de les estadístiques espanyoles. Així, doncs, per a l'estudi de la Base Econòmica de Catalunya hem utilitzat tres fonts: «Renta Nacional de España y su distribución provincial» del Servei d'Estudis del Banc de Bilbao; «Censo Industrial de España, 1958» de l'Institut Nacional d'Estadística i «Población activa por Provincias» de l'Institut Nacional de Previsió. Malauradament els anys als quals són referides les dades d'aquestes tres fonts no concorden pas del tot.

(3) Es pot obtenir una introducció adequada al concepte i mètode de base econòmica regional, a part de consultar l'obra bàsica citada en la nota (1), amb la lectura dels següents títols:

Andrews, Richard B.: «Mechanics of the Urban Economic Base». Pàgs. 4 a 17 i 50 a 115 inclòs en Ralph W. Pfouts: «The Techniques of Urban Economic Analysis». (Chandler Davis Publishing Company, West Trenton, 1960).

Berman, B.; Chinitz, B., i Hoover, E.: «Projections of a Metropolis», Technical supplement to the New York Metropolitan Region Study (Harvard University Press).

Isard, Walter: «Methods of Regional Analysis» (Technology Press and Wiley, New York, 1960).

Sirkin, Gerald: «The Theory of the Regional Economic Base». (Review of Economics and Statistics, Any 1959, vol. 41, núm. 4).

Tiebout, Charles M.: «The Community Economic Base Study» (Supplementary Paper, núm. 16, Committee for Economic Development, New York, 1962).

Weimer, Arthur M., i Hoyt, Homer: «Economic Base Analysis». Pàgs. 18 a 33, inclòs en Ralph W. Pfouts: «The Techniques of Urban Economic Analysis», op. cit.

Hem d'afegir a tot això que la forma de presentació de les dades de cadascuna d'aquestes fonts és diferent i que, en realitat aquest estudi, bé que homogeneïtzat per la seva finalitat té tres vessants, ja que persegueixen el fixament de quines són les activitats bàsiques i les de serveis amb relació a Catalunya per tres camins diferents.

De moment hom pensà a limitar l'estudi a la zona de la ciutat de Barcelona i el seu cinturó urbà, però això exigia una tasca prèvia de delimitació de la zona que per si sola ja constituïa un estudi a part. A més, intentar desglossar les estadístiques espanyoles per regions que no coincideixen amb les divisions administratives existents —les províncies— és una tasca pràcticament impossible. Posats a triar entre una qualsevol de les províncies catalanes i la regió en el seu conjunt, ens ha semblat més interessant això darrer.

Malauradament les indústries (activitats) que consideren les distintes fonts estadístiques utilitzades no són pas les mateixes. Això dificulta bastant l'obtenció de deduccions encertades de caràcter general.

Quant als possibles sectors consumptius o mercats on es pot distribuir la producció de la zona, només ens ha estat possible de considerar-ne dos: El de consum interior regional i el d'exportació. Noteu que quan parlarem d'exportació ens referirem a les vendes que efectuen els individus d'una zona fora d'aquesta. Per tant, comprenen tant les vendes a l'estranger com les fetes a d'altres províncies o regions espanyoles distintes de la considerada.

Entre les unitats de mesurament directes, s'han utilitzat les de valor afegit que, tot i els seus inconvenients resulten altament informatives.

Entre les unitats de mesura indirectes s'ha utilitzat, perquè és de relativa fàcil disponibilitat, el nivell d'ocupació, les dades del qual s'han obtingut de diverses fonts complementàries.

A causa dels inconvenients i defectes teòrics que

s'exposen en una altra banda, no queda cap més alternativa per tal d'avançar l'estudi sinó el mètode macroeconòmic o dels coeficients de locació.

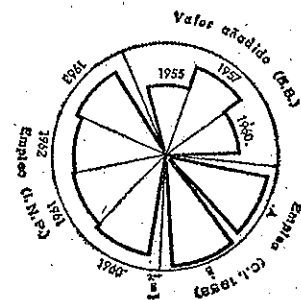
Com ja s'ha indicat, aquest mètode s'aplica, a efectes d'obtenir una més gran ponderació en els resultats, a les dues unitats de mesura indicades: el valor afegit i la mà d'obra ocupada.

Vull remarcar també aquí l'esforç que s'ha realitzat per a donar un caràcter dinàmic a l'estudi. Efectivament, vaig creure que per una millor comprensió de l'estructura de la base econòmica de Catalunya, era convenient presentar un esquema de les línies de tendència en la seva evolució. D'aquí ve la utilització de les distintes sèries temporals. Tanmateix, hom topà des del primer moment amb la manca de coincidència de les distintes fonts disponibles pel que es refereix als anys de les xifres presentades. Aquesta és una nova limitació a afegir a les ja exposades. Tot amb tot, es pot disposar d'una sèrie temporal basada en diversos dels índexs utilitzats que cobreix, amb ben poques llacunes, el període 1955-1963.

Finalment i abans d'acabar entrem en la descripció directament pertinent als gràfics i a la facilitació de llur comprensió (4).

Els gràfics que he seleccionat per a aquesta petita monografia són del tipus que en l'estudi sobre l'Estructura de la base econòmica de Catalunya, denominem a) i són representació de coeficients de locació. Aquests gràfics, com sempre, són una síntesi dels resultats obtinguts. El que segueix és una clau dels esmentats gràfics.

(4) En l'obra citada en la nota (1) es publiquen unes taules amb la informació completa que permet arribar als coeficients i als gràfics que aquí reproduïm, i a molts d'altres.

Poden observar-s'hi tres parts. La primera seguint el sentit de les agulles d'un rellotge està dividida en dos sectors circulars separats; la segona ofereix quatre sectors circulars units i la tercera tres sectors circulars units.

L'àrea de cadascun d'aquests sectors circulars és proporcional al valor d'un coeficient de locació.

La primera part conté els coeficients obtinguts per mitjà de l'«ocupació» segons el Cens industrial de l'any 1958. El primer sector circular descrit correspon a les taules A (en les quals s'ha pres tota l'ocupació) i el segon a les taules B (on només s'ha tingut en compte l'ocupació en establiments de més de 5 empleats) sempre del treball principal. La segona part conté els coeficients obtinguts per mitjà de l'«ocupació». Cadascun dels quatre sectors circulars de què consta correspon a un any: 1960, 1961, 1962 i 1963 respectivament. La tercera part conté els coeficients obtinguts per mitjà del «valor afegit». Cadascun dels tres sectors circulars de què consta correspon a un any: 1955, 1957 i 1960 respectivament.

Com ja hem dit abans, l'àrea de cada sector circular és proporcional al coeficient de locació que representa i per tant el seu radi és proporcional a l'arrel quadrada de l'esmentat coeficient. L'àrea = 1 és delimitada per la circumferència de traç continu fi. Quan

manca alguna de les fonts esmentades, no figuren en el gràfic les parts corresponents.

Si el sector circular excedeix de l'àrea 1, vol dir que es tracta d'una activitat bàsica o exportadora, amb mesura de la intensitat del fenomen.

Hom observar en repassar els gràfics, que no incloem gràfics per a «serveis» ni «comerç».

Pels primers l'heterogeneïtat de les dades fa difícil arribar a conclusions. Fins l'any 1960 els serveis personals i professionals són bàsics i en alça (coeficients superiors a 1 i creixents). Però les dades posteriors donen un coeficient inferior a 1. Els serveis bancaris i financers són bàsics i en increment. Alhora la situació dels serveis públics revela una falta d'importància, tan absoluta com relativa en aquest sector del valor afegit total de la regió. Això és tant com posar en evidència l'existència d'una demanda insatisfeta a Catalunya en aquest respecte. Finalment els Serveis de la Propietat Urbana no són bàsics tot i que creixen ràpidament en importància relativa. Malgrat la informació contradictòria, per distintes causes, opinem que el sector Serveis és lleugerament exportador amb tendència a l'alça.

Amb el sector «Comerç» se'ns presenta la mateixa confusió de dades que hem sofert en estudiar el sector anterior. Probablement, la inconsistència obeeix al fet que en aquestes activitats, més que en d'altres, l'afiliació a l'Institut Nacional de Previsió i per tant els censos d'ocupació que en dimanen, són deficientes.

En tot cas aquest sector sembla, en principi, eminentment bàsic —sobretot a la Província de Barcelona— si bé amb forta tendència a decréixer. És possible que això obeeixi en part, a alguna falla estadística, però em temo que el creixement d'aquest sector no segueix pas un ritme adient.

Espero que amb el que s'ha dit fins ara i amb l'examen dels gràfics el lector s'haurà pogut adonar d'una

manera ràpida de moltes característiques econòmiques que presenta la regió Catalana.

Aquí no es tracta de treure conclusions per part meva. S'invita a cada lector a fer-ho pel seu compte com a ciutad d'aquesta part del món. En qualitat d'uns suggeriments possibles entre molts, podem dir que Catalunya produeix més del que consum en una sèrie d'articles (que resulten dels gràfics); que sempre que aquest excedent es vengui, això permet un nivell de vida i d'estalvi a la població catalana que d'altra manera no fóra possible. No hem pas d'oblidar que el desenvolupament econòmic real no és possible sinó a base de repartir un producte nacional determinat entre menys gent o bé a base de repartir un producte més gran entre la mateixa gent o combinacions d'aquesta mena. Que pel caràcter dels sectors exportadors és molt possible que l'excés l'absorbeixi l'estranger —bé per exportació directa o bé pel turisme— més que la resta d'Espanya. Si això és així, l'argument que sigui quina sigui la preferència dels catalans, no poden triar perquè sense la resta d'Espanya no podrien viure, no és cert. Hom es pregunta també si aquest excés de les nostres exportacions a la resta d'Espanya s'equilibra pel compte de capitals del sector públic; és a dir, si per recaptacions públiques Espanya reclama a la regió catalana sumes iguals, inferiors o superiors a les que s'ingressen per pagament de les nostres exportacions a la resta del país (crec que a l'ensem són superiors). En aquesta interminable llista de preguntes fóra interessant també saber si Catalunya creix més ràpidament que la resta d'Espanya. (Jo crec que, en conjunt, creix una mica més de pressa Catalunya.) I així podríem parlar, estimat lector, durant hores i hores.

De tota manera, com que aquestes notes van dirigides a un públic lector més ampli que l'estrictament professional, crec que val la pena de treure una mica de suc a la informació que presentem. Serà una prova més de la peculiaritat i per tant de la personalitat dels pro-

blesmes de la regió catalana. El camí que ara apuntarem és un dels molts que permet l'anàlisi regional. Comencem una mica pel principi.

Tal com era de preveure, la política d'estabilització amb els seus postulats de liberalització de l'economia espanyola ha posat en marxa el procés de la seva reestructuració i naturalment no és aquí el lloc adequat per seguir la pista a canvis tan profunds, la fi i l'abast dels quals són encara imprevisibles. De tota manera, algunes xifres ens donaran idea del profund fenomen que en aquests moments comença a viure davant nostre (6). Prendrem com a base les dades d'ocupació en les distintes activitats que resulten de l'afiliació a l'Institut Nacional de Previsió (7) per al període que cobreix des del 31 de Desembre del 1960 a la mateixa data del 1963.

En els referits quatre anys els afiliats a les assegurances unificades eren els següents:

1) ANY	2) BARCELONA	3) ESPANYA	4) % 2/3
1960	771.376	3.865.862	19,95
1961	812.863	4.031.334	20,14
1962	863.127	4.250.532	20,31
1963	926.931	4.577.727	20,25

Sembla com si la Província de Barcelona augmentés la seva participació en el total de treballadors ocupats. No fóra gens estrany, vista la gran immigració d'aquests darrers anys.

Amb una mica més de detall, consignem a continuació les xifres de col·locació a la província de Barcelona i a Espanya (sempre segons l'I.N.P.) així com els percentatges del primer sobre el segon per a 16 sectors i 4 anys. (Quadre 1)

(6) TRIAS-FARGAS, R.: «Estructura de la Base Econòmica de Catalunya», Op. cit.

(7) Aquestes tenen l'inconvenient que no tots els treballadors estan afiliats, però en canvi són les sèries que cobreixen més anys després de 1959.

QUADRE 1

	Any 1960		% Barcelona sobre Espanya
	Barcelona	Espanya	
Explotació de mineres i pedreres	10.268	163.671	6,27
Indústries alimentícies	24.702	271.821	9,09
Indústries tèxtils	213.060	320.610	66,45
Calçat, peces de vestir, confecció de tèxtils, indústria del cuir	19.028	130.086	14,63
Indústria de la fusta	18.191	121.431	14,98
Paper i arts gràfiques	23.251	75.167	30,93
Indústria química	52.329	178.304	29,35
Indústria de la construcció, productes d'argila, vidre, ceràmica i ciment	81.815	604.087	13,54
Indústries metàl·liques bàsiques; construccions mecàniques, elèctriques; altres metàl·liques i fabrils	153.381	637.997	24,04
Electricitat, gas, aigua i sanejament	12.628	98.823	12,78
Comerç	45.065	273.495	16,48
Bancs, establiments financers; assegurances mercantils	35.934	208.959	17,20
Transports, magatzematge i comunicacions	44.305	398.500	11,12
Serveis d'esbargiment	7.039	38.208	18,42
Serveis personals	11.627	94.581	12,29
Serveis oficials, al públic, empreses; altres activitats	18.753	250.122	7,50

Any 1961			
Barcelona	Espanya	% Barcelona sobre Espanya	
Explotació de mines i pedreres	10.622	163.454	6,50
Indústries alimentícies	26.183	291.422	8,98
Indústries textils	218.813	331.472	66,01
Calçat, peces de vestir, confecció de textils, indústria del cuir	19.414	134.113	14,48
Indústria de la fusta	18.842	129.610	14,54
Paper i arts gràfiques	24.458	80.169	30,51
Indústria química	55.117	189.158	29,14
Indústria de la construcció, productes d'argila, vidre, ceràmica i ciment	93.808	651.861	14,39
Indústries metàl·liques bàsiques; construccions mecàniques, elèctriques; altres metàl·liques i fabrils	158.929	675.458	23,53
Electricitat, gas, aigua i sanejament	12.520	100.744	12,43
Comerç	46.487	282.592	16,45
Bancs, establiments financers; assegurances mercantils	36.302	212.915	17,05
Transports, matge i comunicacions	47.173	408.648	11,54
Serveis d'esbargiment	7.065	41.308	17,10
Serveis personals	12.494	103.227	12,10
Serveis oficials, al públic, empreses; altres activitats	23.895	235.393	10,15

Any 1962			
Barcelona	Espanya	% Barcelona sobre Espanya	
Explotació de mines i pedreres	11.159	162.198	6,88
Indústries alimentícies	28.067	298.772	9,39
Indústries textils	228.065	345.410	66,02
Calçat, peces de vestir, confecció de textils, indústria del cuir	20.138	139.739	14,41
Indústria de la fusta	19.530	134.645	14,50
Paper i arts gràfiques	26.198	87.133	30,07
Indústria química	58.697	200.557	29,27
Indústria de la construcció, productes d'argila, vidre, ceràmica i ciment	108.298	740.328	14,63
Indústries metàl·liques bàsiques; construccions mecàniques, elèctriques; altres metàl·liques i fabrils	169.768	734.887	23,10
Electricitat, gas, aigua i sanejament	13.001	103.644	12,54
Comerç	49.643	304.264	16,32
Bancs, establiments financers; assegurances mercantils	36.296	209.626	17,31
Transports, matge i comunicacions	49.012	423.143	11,58
Serveis d'esbargiment	6.929	43.743	15,84
Serveis personals	13.251	112.444	11,78
Serveis oficials, al públic, empreses; altres activitats	25.075	209.999	11,94

	Any 1963		
	Barcelona	Espanya	% Barcelona sobre Espanya
Explotació de mines i pedreres	11.377	155.126	7,33
Indústries alimentícies	30.800	305.764	10,07
Indústries tèxtils	238.013	356.653	66,70
Calçat, peces de vestir, confecció de tèxtils, indústria del cuir	24.359	156.595	15,56
Indústria de la fusta . . .	20.737	148.844	13,93
Paper i arts gràfiques . . .	27.431	95.628	28,69
Indústria química	62.520	213.696	29,26
Indústria de la construcció, productes d'argila, vidre, ceràmica i ciment	126.097	826.261	15,26
Indústries metàl·liques bàsiques; construccions mecàniques, elèctriques; altres metàl·liques i fabrils . . .	180.926	796.344	22,72
Electricitat, gas, aigua i sanejament	52.861	103.212	12,46
Comerç	52.866	334.830	15,79
Bancs, establiments financers; assegurances mercantils	39.078	230.010	16,99
Transports, magatzematge i comunicacions	51.250	437.068	11,73
Serveis d'esbargiment . . .	7.092	50.413	14,07
Serveis personals	13.844	122.185	11,33
Serveis oficials, al públic, empreses; altres activitats	27.680	245.098	11,29

Les evolucions estructurals són generalment lentes, però de les anteriors dades sembla desprendre-se'n que la nostra posició relativa enfront del conjunt de l'Economia Espanyola perd en 1) Tèxtils, 2) Fusta, 3) Arts gràfiques i paper, 4) Indústria química, 5) Indústries metàl·liques, mecàniques i elèctriques, 6) Electricitat, gas i aigua, 7) Comerç, 8) Banca i Assegurances, 9) Esbargiment i 10 Serveis personals. Només avança en 1) Mines i pedreres, 2) Indústries alimentàries, 3) Calçat i confecció, 4) Construcció i els seus materials, 5) Transport i 6) Serveis Oficials.

Quant a totes aquestes xifres convé recordar que és molt difícil d'alterar substancialment i a curt termini els percentatges estructurals. Un 1 % d'augment del percentatge d'ocupació a Barcelona respecte del d'Espanya, significa 6.000 homes a les indústries alimentàries, per exemple. És a dir, gairebé el 25 % d'augment de l'ocupació total de la Província en aquest sector en tres anys i en definitiva el 100 % en 12 anys. Els percentatges relatius entre el Nord i el Sud d'Itàlia varien com a conseqüència de la política de desenvolupament aplicada a aquesta darrera regió de forma tan reduïda que la magnitud de les nostres xifres adquireix per comparació el seu veritable significat.

QUADRE 2

	Espanya		
	3.865.862 any 1960	4.577.727 any 1963	18,41 % Augment 1963 s. 1960
Explotació de mines i pedreres	163.671	155.126	— 5,22
Indústries alimentícies	271.821	305.764	12,49
Indústries tèxtils . . .	320.610	356.653	11,24
Calçat, peces de vestir, confecció de tèxtils, indústria del cuir . .	130.086	156.595	20,38
Indústria de la fusta .	121.431	148.844	22,57
Paper i arts gràfiques .	75.167	95.628	27,22
Indústria química . . .	178.304	213.696	19,85
Indústria de la cons- trucció, productes d'argila, vidre, cerà- mica i ciment	604.087	826.261	36,78
Indústries metàl·liques bàsiques; construc- cions mecàniques, elèctriques; altres me- tàl·liques i fabrils . .	637.997	796.344	24,82
Electricitat, gas, aigua i sanejament	98.823	103.212	4,44
Comerç	273.495	334.830	22,43
Bancs, establiments fi- nancers; assegurances mercantils	208.959	230.010	10,07
Transports, magatzem- atge i comunicacions	398.500	437.068	9,68
Serveis d'esbargiment .	38.208	50.413	31,94
Serveis personals . . .	94.581	122.185	29,18
Serveis oficials, al pú- blic, empreses; altres activitats	250.122	245.098	— 2,01

	Barcelona		
	771.376 any 1960	926.931 any 1963	20,16 % Augment 1963 s. 1960
Explotació de mines i pedreres	10.268	11.377	10,80
Indústries alimentícies	24.702	30.800	24,69
Indústries tèxtils	213.060	238.013	11,71
Calçat, peces de vestir, confecció de tèxtils, indústria del cuir . .	19.028	24.359	28,02
Indústria de la fusta . .	18.191	20.737	13,99
Paper i arts gràfiques . .	23.251	27.431	17,98
Indústria química	52.329	62.520	19,47
Indústria de la cons- trucció, productes d'argila, vidre, cerà- mica i ciment	81.815	126.097	54,12
Indústries metàl·liques bàsiques; construc- cions mecàniques, elèctriques; altres me- tàl·liques i fabrils . . .	153.381	180.926	17,96
Electricitat, gas, aigua i sanejament	12.628	12.861	1,84
Comerç	45.065	52.866	17,31
Bancs, establiments fi- nancers; assegurances mercantils	35.934	39.078	8,75
Transports, magatzem- atge i comunicacions	44.305	51.250	15,67
Serveis d'esbargiment . .	7.039	7.092	0,75
Serveis personals	11.627	13.844	19,07
Serveis oficials, al pú- blic, empreses; altres activitats	18.753	27.680	47,60

Del quadre anterior resulta que aparentment creix més de pressa Barcelona que Espanya en mines i pedreres; indústries alimentàries, calçat, construcció i transport, i més a poc a poc en els altres sectors (vegi's qua-

dre 2) tot i que en diversos sectors com el Tèxtil la relació roman gairebé constant.

Podríem seguir jugant amb aquestes xifres, però de moment n'hi haurà prou perquè ens adonem que a Catalunya creixen més ràpidament els serveis i les indústries derivades del turisme, en perjudici de les altres, i amb pèrdua en les més interessants de la posició relativa de Catalunya.

Dins de la Regió, el següent quadre indica els canvis relatius de la nostra indústria, assenyalant el percentatge que l'ocupació de cada sector representa sobre l'ocupació total regional. Les dades corroboren que estem en etapa de reestructuració econòmica.

QUADRE 3

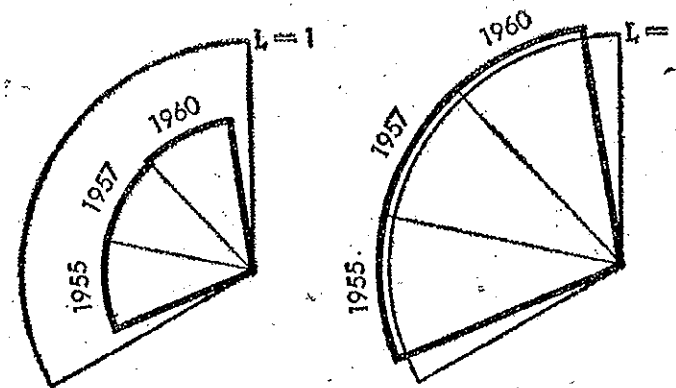
	%			
	1960	1961	1962	1963
Explotació de mines i pedreres	1,33	1,31	1,29	1,23
Indústries alimentàries	3,20	3,22	3,25	3,32
Indústries tèxtils	27,62	26,94	26,42	25,68
Calçat, peces de vestir, confecció de tèxtils, indústria del cuir	2,47	2,39	2,33	2,63
Indústria de la fusta	2,36	2,32	2,26	2,24
Paper i arts gràfiques	3,01	3,01	3,04	2,96
Indústria química	6,78	6,79	6,80	6,74
Indústria de la construcció, produc- ció d'argila, vidre, ceràmica i ci- ment	10,61	11,55	12,55	13,60
Indústries metàl·liques bàsiques; construccions mecàniques, elèc- triques; altres metàl·liques i fa- brils	19,88	19,57	19,67	19,52
Electricitat, gas, aigua i sanejament	1,64	1,54	1,51	1,39
Comerç	5,84	5,73	5,75	5,70
Bancs, establiments financers; asse- gurances mercantils	4,66	4,47	4,21	4,22
Transports, magatzematge i comu- nicacions	5,74	5,81	5,68	5,53
Serveis esbargiment	0,91	0,87	0,80	0,77
Serveis personals	1,51	1,54	1,54	1,49
Serveis oficials al públic, empreses; altres activitats	2,43	2,94	2,91	2,99

Les anteriors consideracions no pretenen pas tenir categoria de grans generalitzacions, ni tan sols de simples conclusions. Es tracta d'apuntar al lector algunes de les línies de pensament que suggereixen els gràfics —o més ben dit l'anàlisi regional— que li introduïm. Correspon al lector de seguir l'argumentació pel seu compte per a arribar a les seves conclusions.

Com a consideració final a les dues seccions d'aquest assaig permeteu-me que us digui que l'única cosa que desitjo en escriure'l, és que quedi ben clar que l'anàlisi regional i junt amb ell el problema econòmic de Catalunya en tant que regió individualitzada, així com el de les altres regions de la Península —i del món— està damunt la taula del món contemporani i que concretant a la regió catalana, aquesta té uns perfils econòmics que —segons crec haver ja demostrat d'una manera superficial bé que suficient— es mouen amb prou aparença perquè hàgim d'admetre la seva personalitat pròpia i la seva vitalitat i quedi justificada una política que li sigui adient (5).

(5) Ens sembla que també queda ben clar que les tècniques d'anàlisi regional són cada vegada millors i ens han de servir per conèixer la nostra regió i intentar millorar-la.

Els gràfics que segueixen provenen de l'obra Estructura de la Base Econòmica de Catalunya, preparada en el Servei d'Estudis de Barcelona del Banc d'Urquijo, sota la direcció de Ramon Trias Fargas.

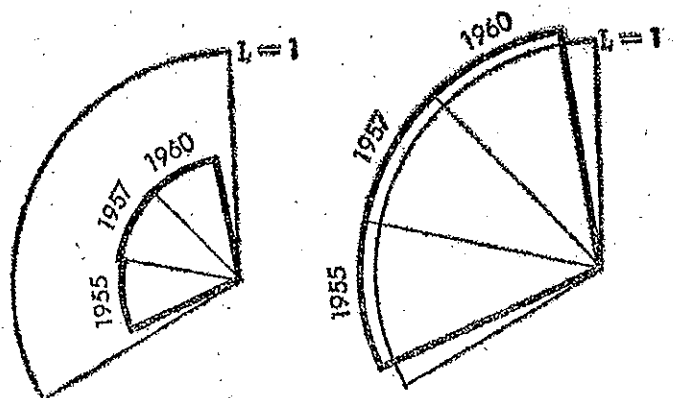

CATALUNYA

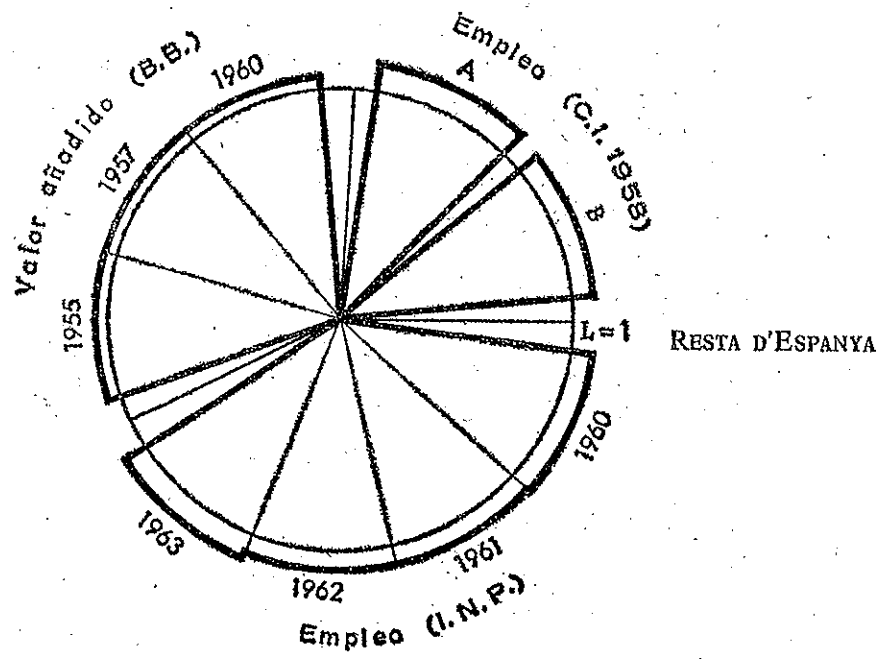
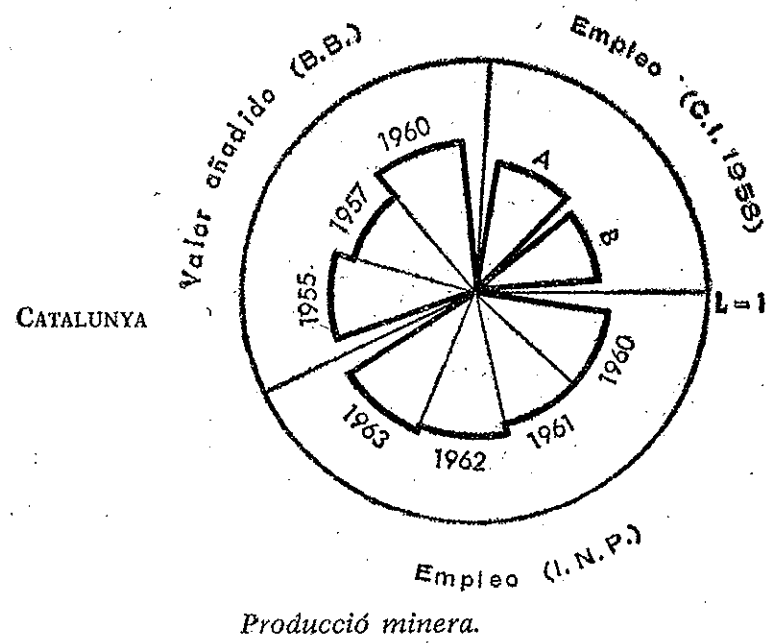
RESTA

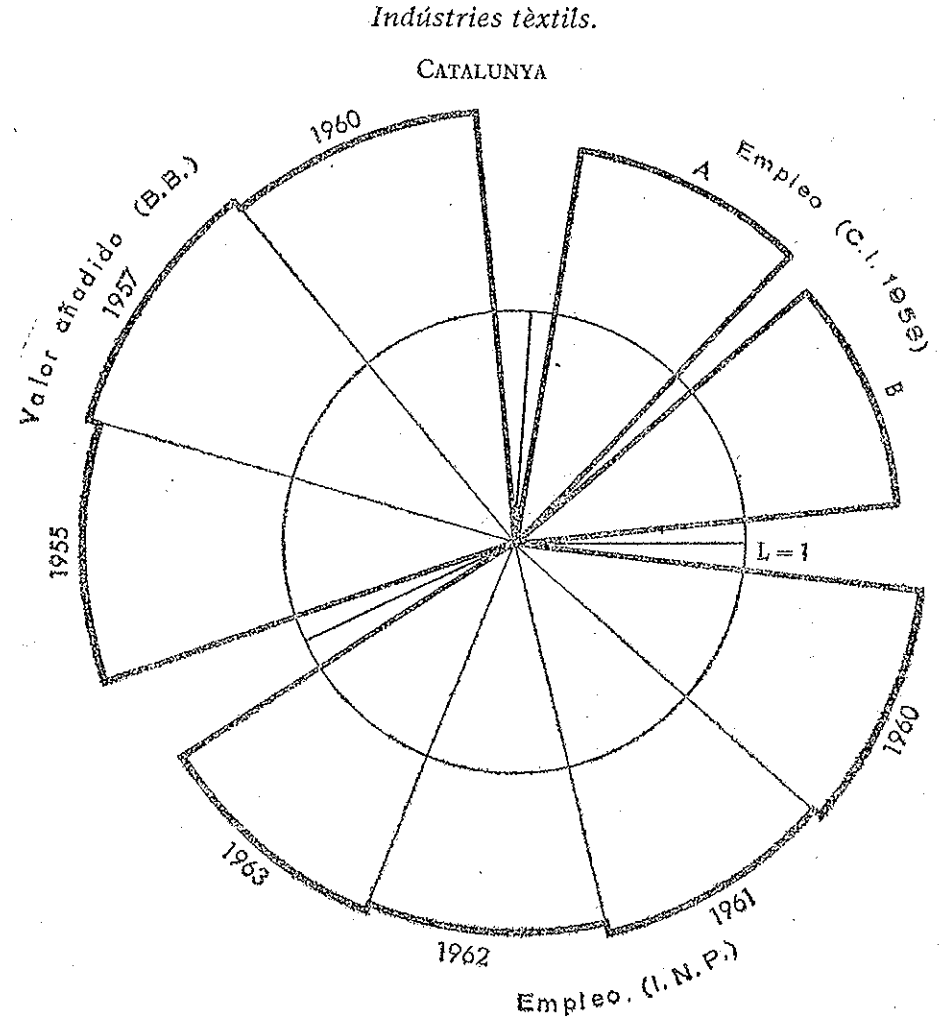
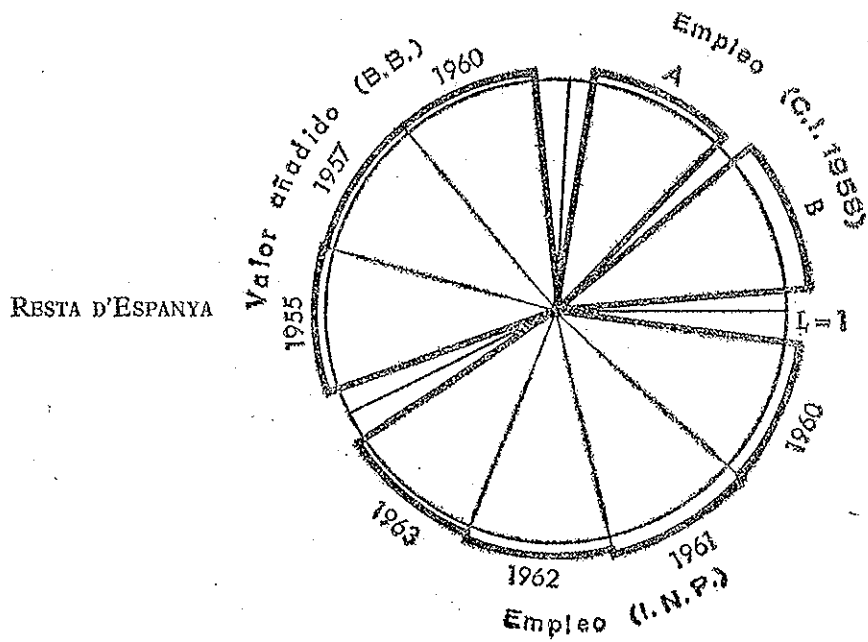
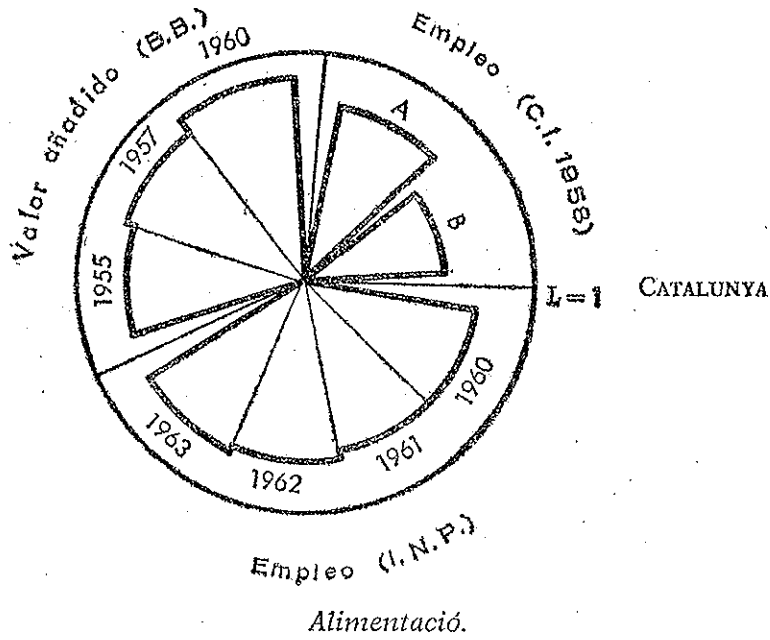
Producció agrícola, forestal i pecuària.

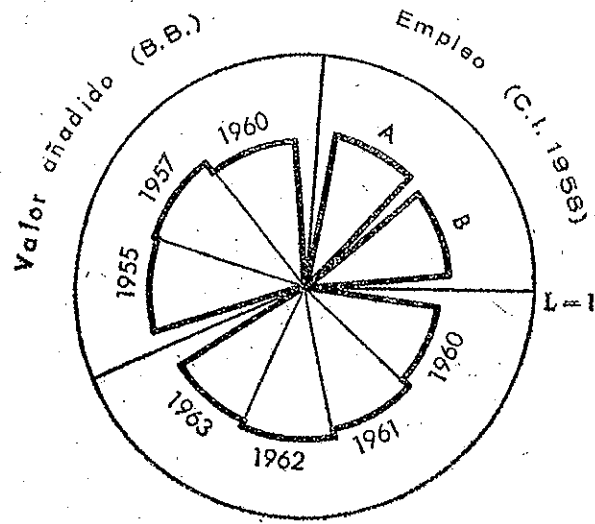
Coefficients de locació s/valor afegit.

CATALUNYA RESTA
 Producció pesquera.
 Coeficients de locació s/valor afegit.

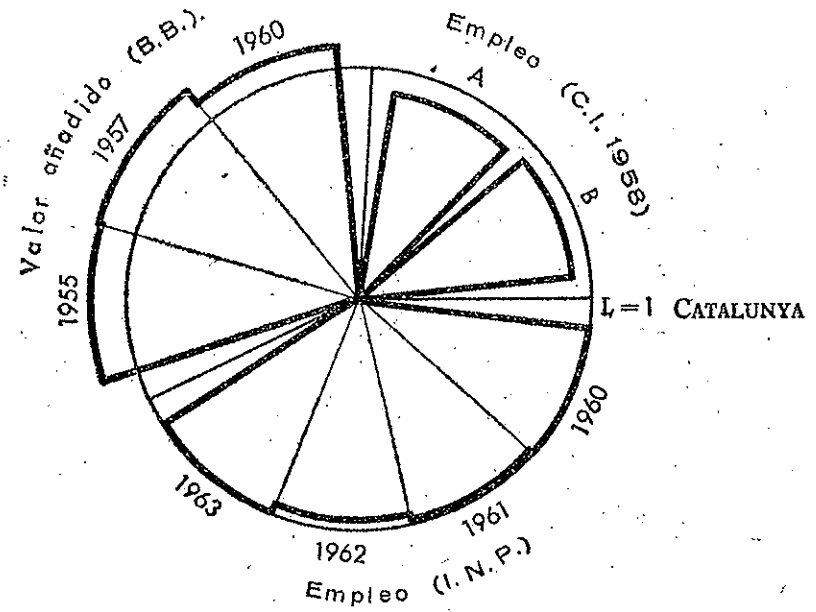

Empleo (I.N.P.)

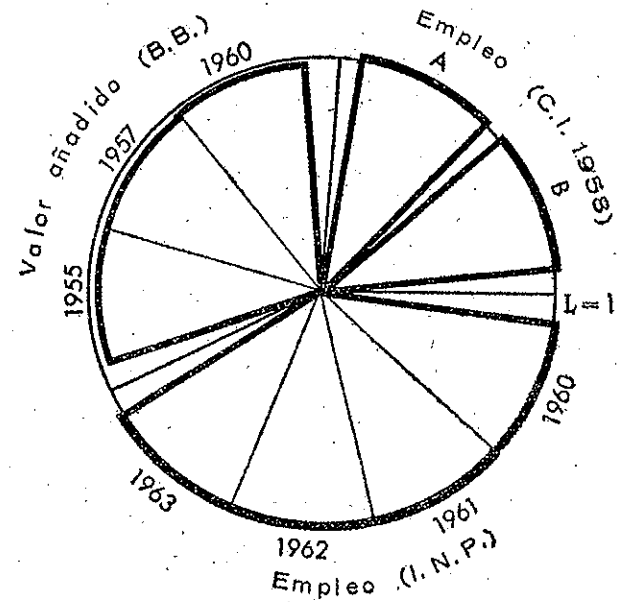
Indústries tèxtils.

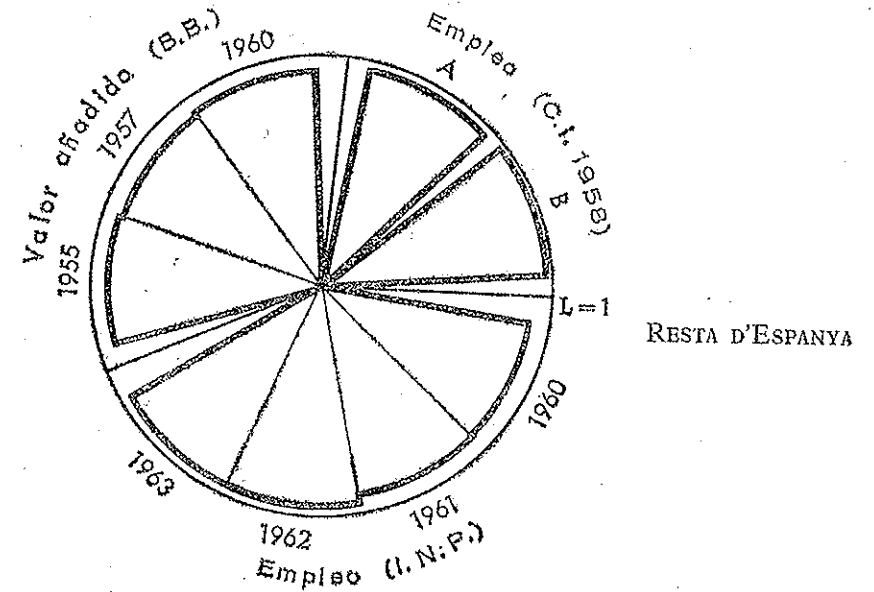
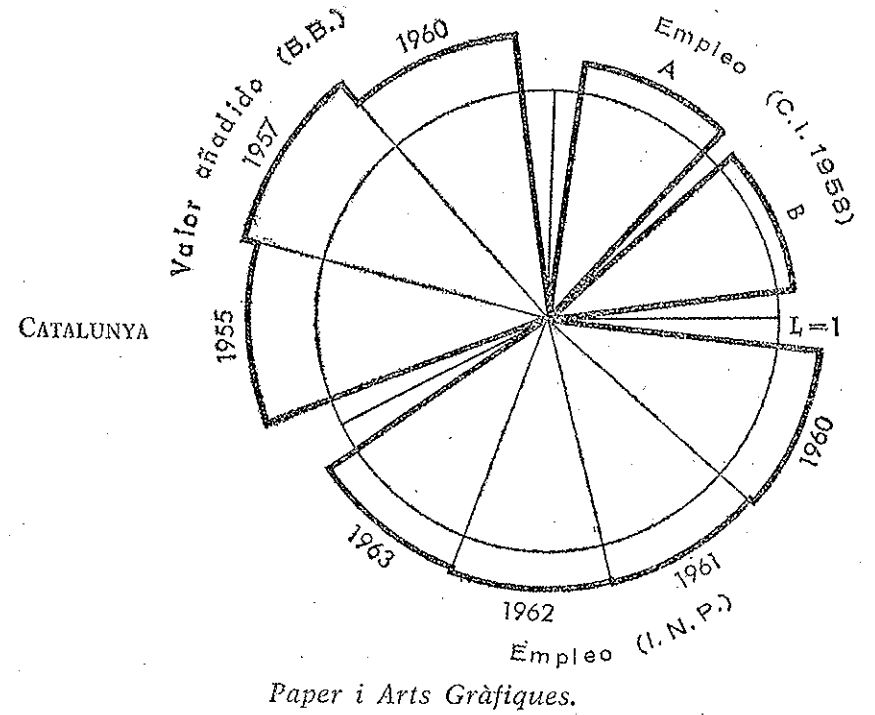
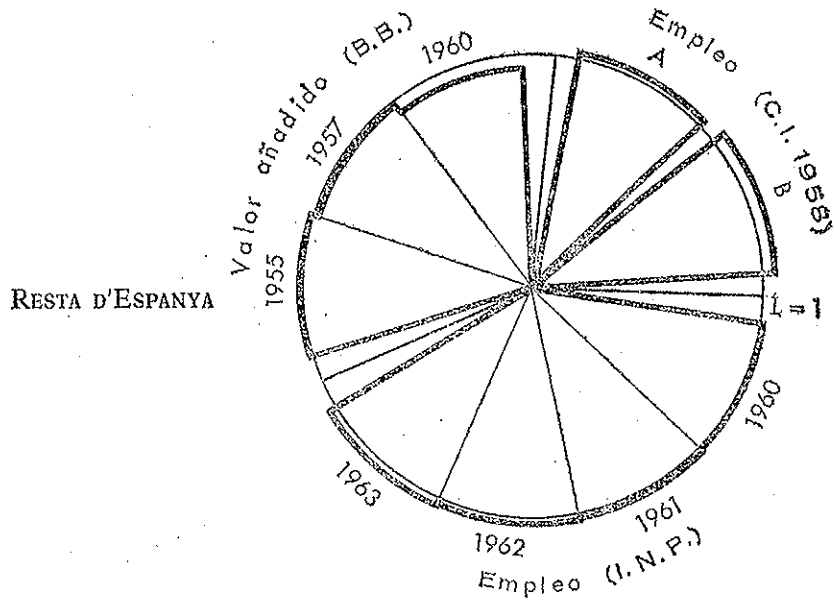
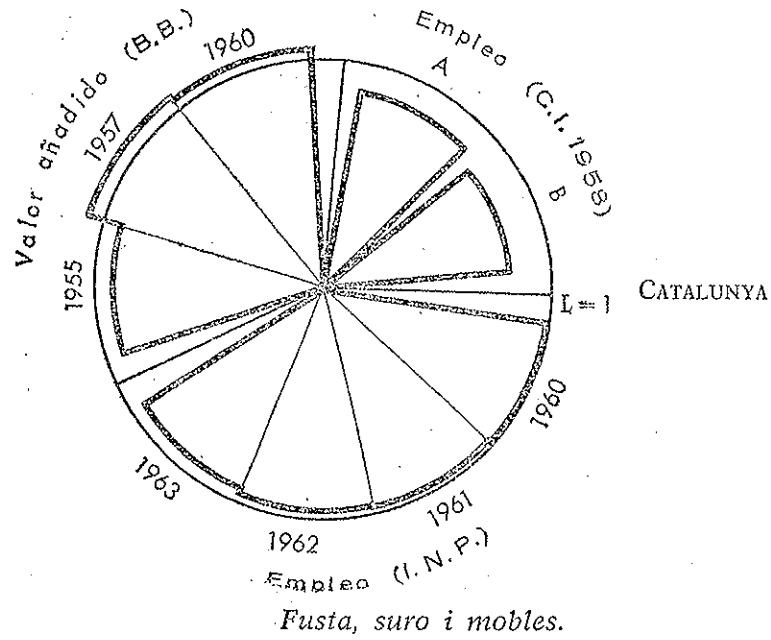
RESTA D'ESPANYA

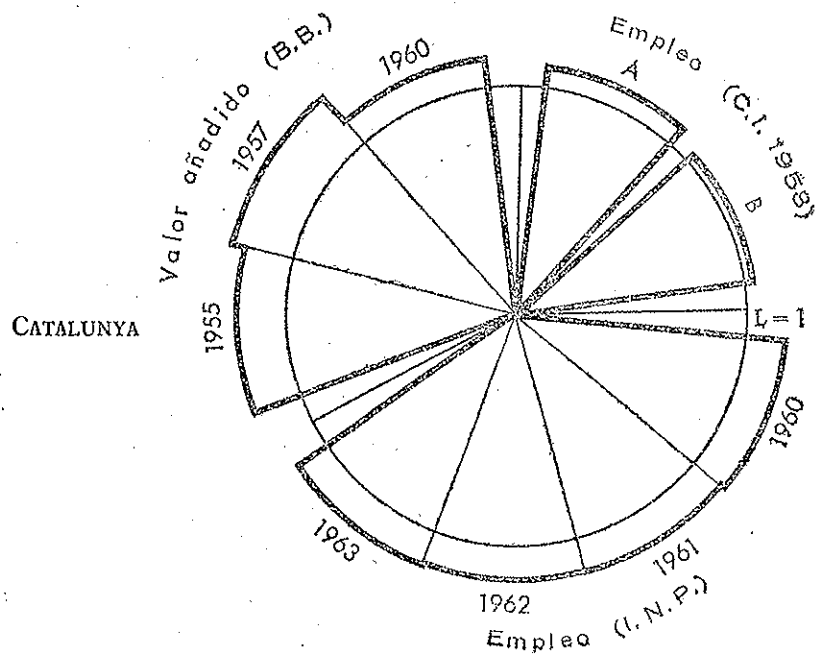

Calçat i confecció.

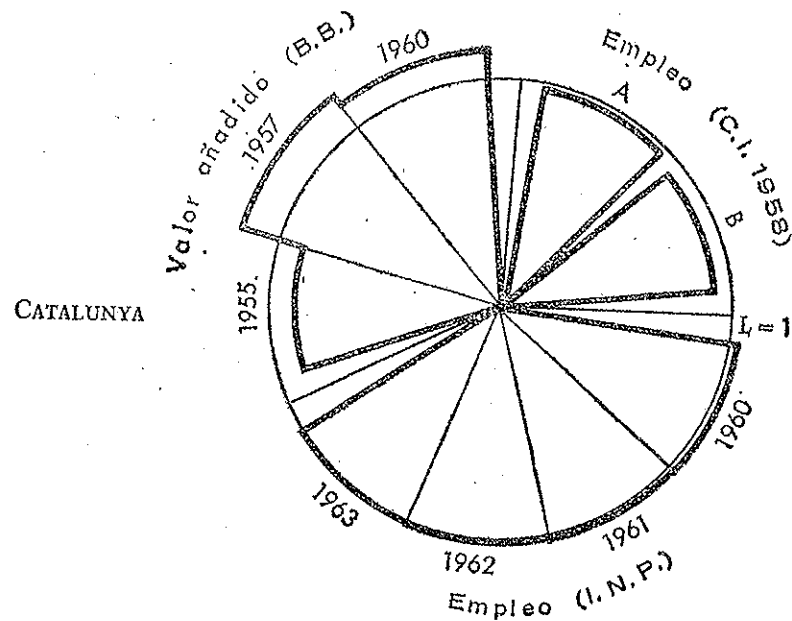
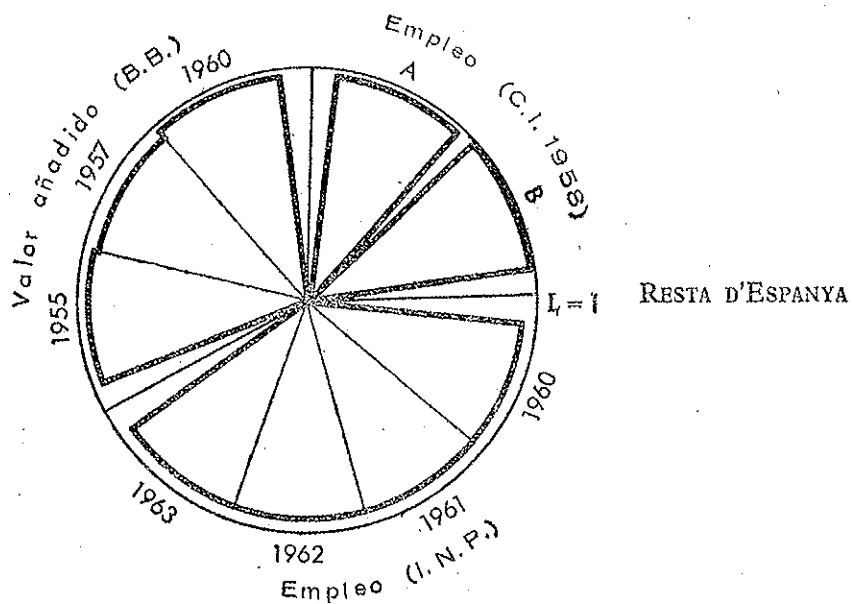
RESTA D'ESPANYA

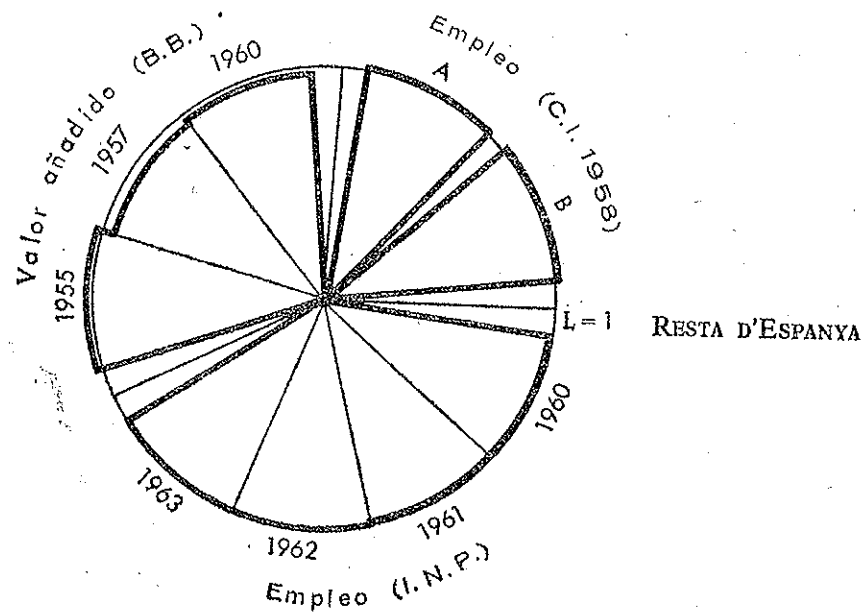

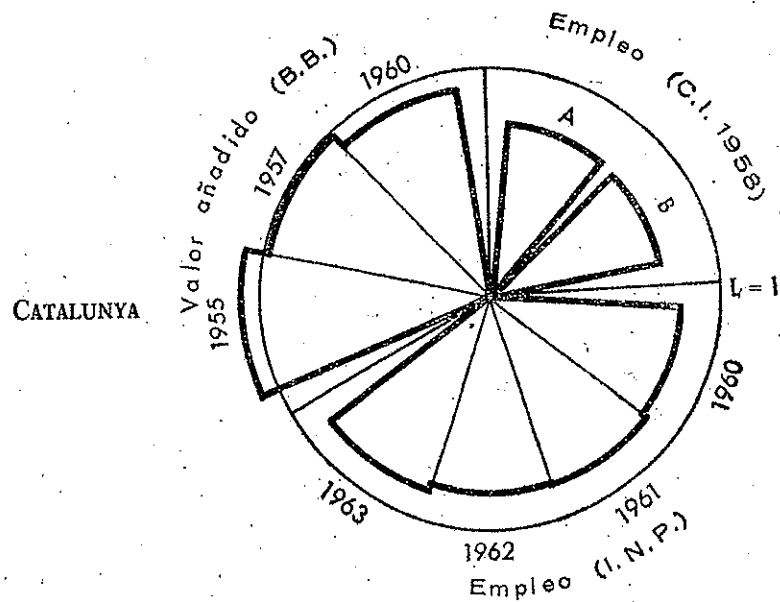

Indústria química.

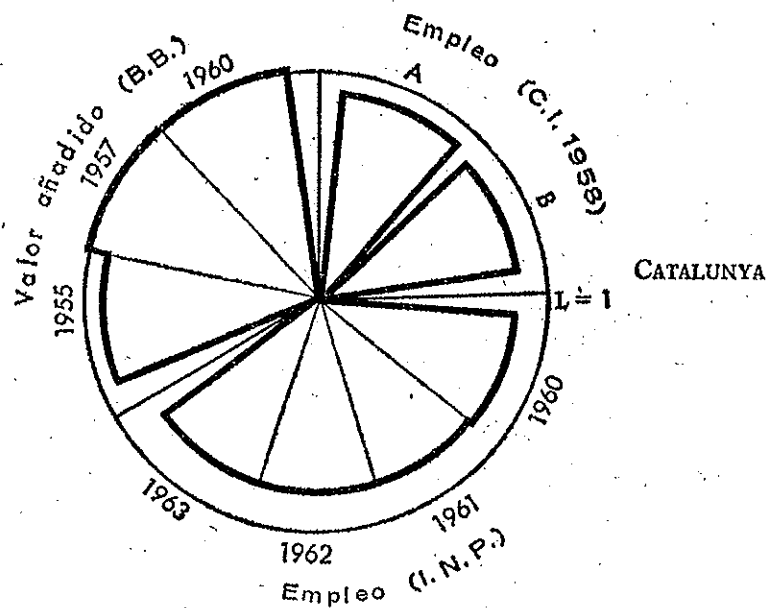
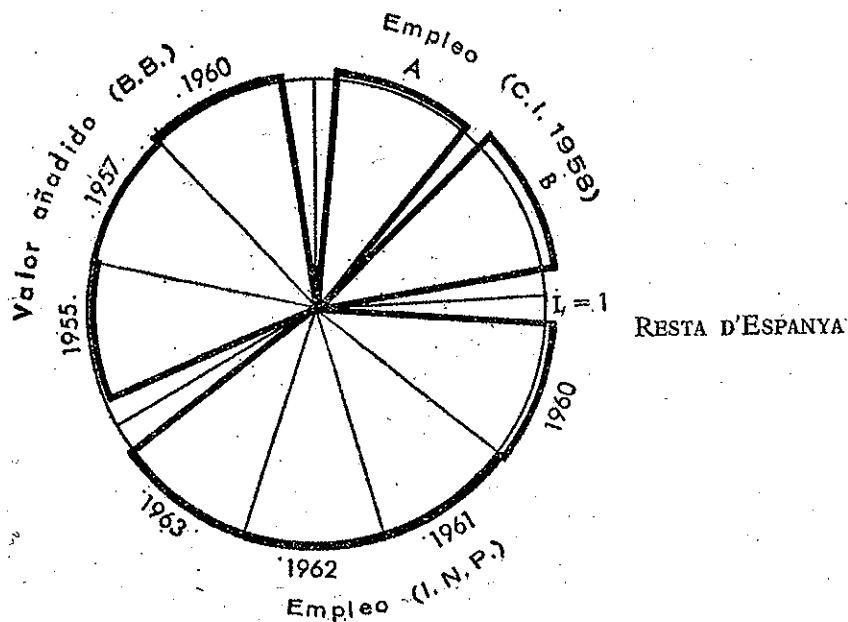

Siderúrgia i indústries mecàniques.

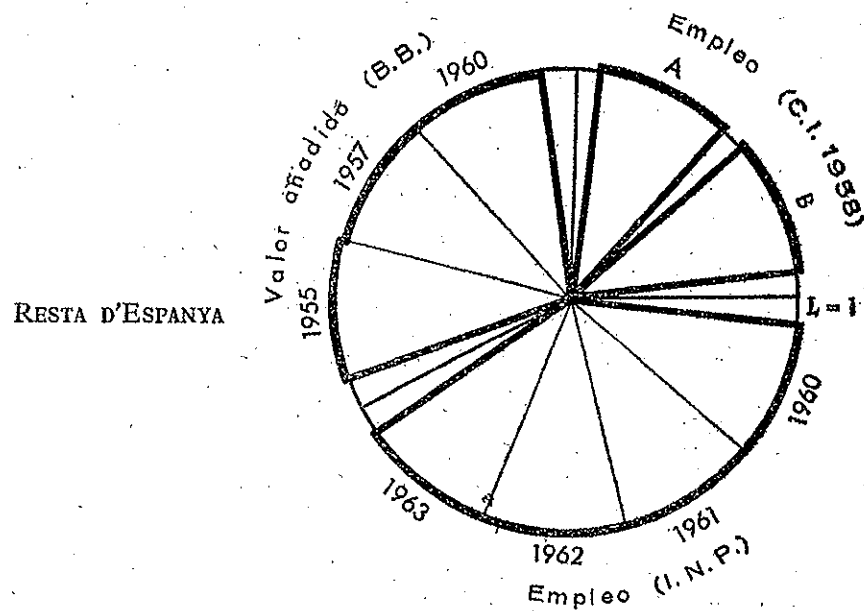

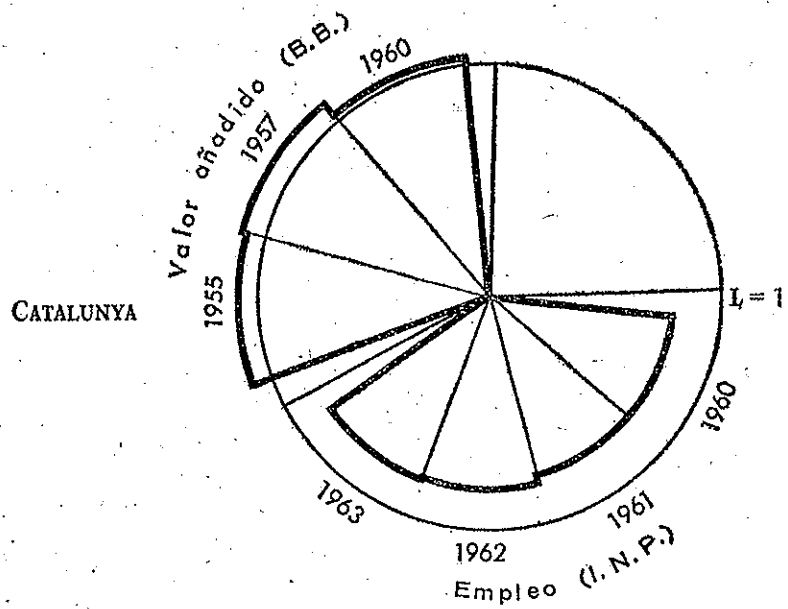

Construcció i llurs materials.

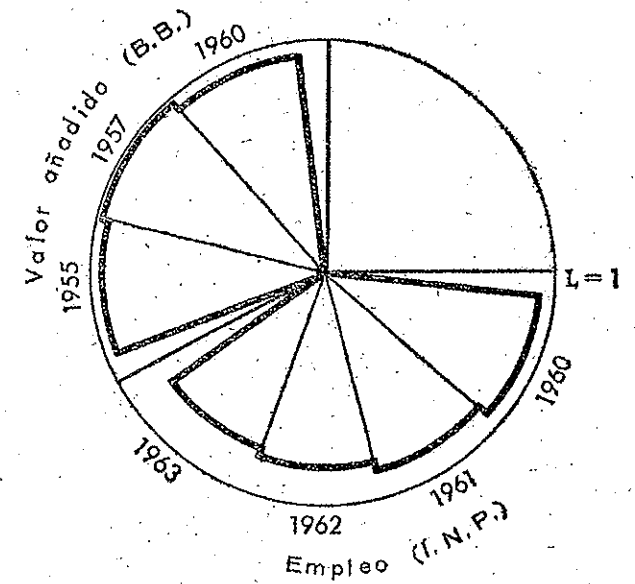

Aigua, gas i electricitat.

Transports.

Hotelera i esbargiment.

